

Hvordan er samfunnet i stand til operativt å håndtere større uønskede hendelser med behov for samarbeid på tvers av etater?

Redningskonferansen 2022

Bjørn Ivar Kruke,
Universitetet i Stavanger

Hvordan er samfunnet i stand til operativt å håndtere større uønskede hendelser med behov for samarbeid på tvers av etater?

- Beredskap
- Risikobasert tilnærming
- Hva er samfunnets ressurser - samarbeid på tvers av etater - aktører → hvem er disse?
- Hva er større uønskede hendelser - ut over normal organisering?
- Fra beredskap til kriserrespons
- Læring etter øvelser og hendelser

Beredskap

Beredskap handler om å sette oss i en posisjon til å håndtere de uønskede hendelsene vi ikke kan forebygge (Kruke 2015) - håndtering av restrisiko.

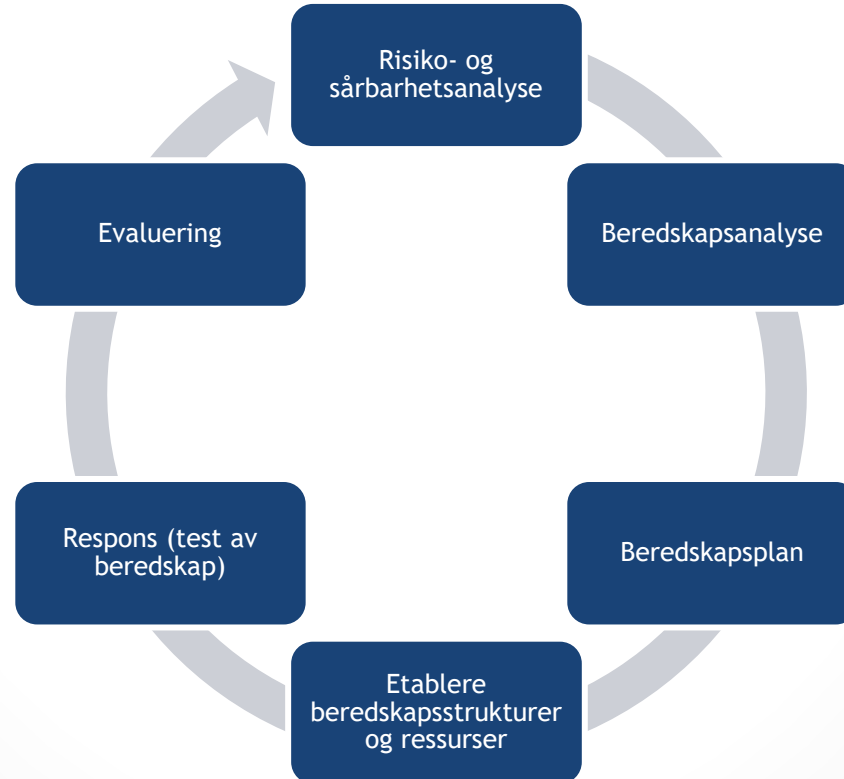
Beredskap - grunnlag for dimensjonering

Hendelsesbasert
tilnærming

?

Risikobasert
tilnærming

Risikobasert tilnærming til beredskap

Hvor mye beredskap skal vi ha?

Det finnes ingen upolitisk dimensjonering
av beredskap!

Lite beredskap

Mye beredskap

Samordning - ressurser

Meld. St. 5

(2020–2021)

Melding til Stortinget

Samfunnssikkerhet i en usikker verden

Samordning er nødvendig for å sikre en effektiv utnyttelse av samfunnets samlede ressurser

Hva er samfunnets samlede ressurser?

Rapport fra 22. juli-kommisjonen

DUGNAD

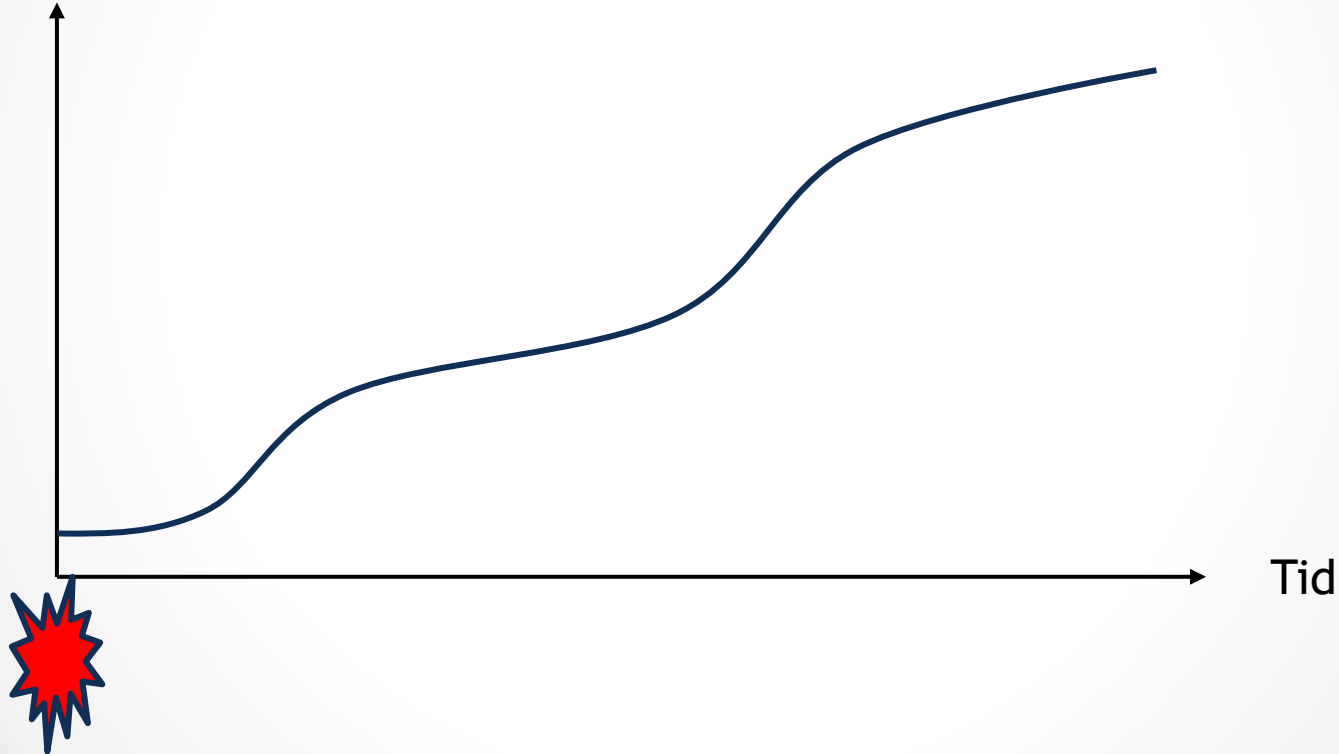
FORVENTNINGSAVKLARINGER

KOMPETANSE

KUNNSKAP OM HVERANDRE

Hvordan er samfunnet i stand til operativt å håndtere større uønskede hendelser med behov for samarbeid på tvers av etater?

Ressurser

Respons - skiftsystem

Egenredning

Tilfeldig skip

Profesjonelle (SAR)

Tid

Aktører i akutte hendelser

Aktørene	Fase	Ansvar
De rammede	"Den gyldne timen"	Berge livet til seg selv og andre
De tilfeldige tilstedeværende	"Den gyldne timen" +	Ad-hoc innsats for å hjelpe folk i nød
De profesjonelle	Akutt fase (30 min +)	Tar over ledelsen og håndtering (når kapasiteter er tilgjengelig)
De frivillige	Akutt fase (1 time +)	Egendefinert og avtalt

Planlegger vi med alle aktører som driver krisehåndtering?

Marius har vore med i tre redningsaksjonar på kort tid – berre fordi han var i nærleiken

Redningsleiarar vil at fleire som jobbar langs kysten stiller seg tilgjengelege for redningsoppdrag. Men då må dei først registrere seg.

STOR KRAN: Marius Strømmen fekk god bruk for krana om bord på servicebåten, då ein fiskar kantra ved Måløy.
FOTO: ARNE STUBHAUG / NRK
<https://www.nrk.no/vestland/marius-har-vore-med-i-tre-redningsaksjonar-pa-kort-tid--berre-fordi-han-var-i-naerleiken-1.15367924>

NRK 16. feb 2022: Halvor reddet trolig sjåfør fra å drukne: - Hadde ikke greid å puste hadde det gått 30 sekunder til

FOTO: GEIR ERIKSEN

NRK 15. des 2020: 14-åring overlevde hjertestans takket være vennenes førstehjelpskunnskap

FOTO: JOHN-ANDRE SAMUELSEN / NRK

Beredskap - villete handlinger

22. juli-kommisjonen

NOTAT: 7 / 12

**SAMFUNNSSIKKERHET OG KRISEHÅNTERING:
RELEVANS FOR 22. JULI 2011**

Bjørn Ivar Kruke

Førsteamanuensis
Risikostyring og samfunnssikkerhet, Krisehåndtering
Universitet i Stavanger

13.03.2012

www.22julikommisjonen.no

Expert Report

prepared for

**The Joint Federal/Provincial Commission
into the April 2020 Nova Scotia Mass Casualty**

Police And First-Responder Decision- Making During Mass Casualty Events

Bjørn Ivar Kruke
University of Stavanger, Norway

May 2022

masscasualtycommission.ca

POLITIHØGSKOLEN

Evalueringsrapport

**Evaluering av PSTs og politiets
håndtering i tilknytning til
Kongsberg-hendelsen
13. oktober 2021**

Beredskap - skip i havsnød

Test på samfunnets evne til operativt å håndtere større uønskede hendelser med behov for samarbeid på tvers av etater

- Reelle hendelser
 - Den endelige testen...
 - Evaluerer vi hendelsene?
 - Mandat til evalueringene
 - Evalueringskompetanse
 - Tid og ressurser til å evaluere
 - Bygger vi på det som fungerer
 - Følges lærings- og forbedringspunktene opp?

- Relevante øvelser
 - Øver vi beredskapsplanene?
 - Er scenarioene og deltagelse relevante?
 - Tid og ressurser til å øve?
 - Legger vi innsats i evaluering?
 - Følges lærings- og forbedringspunktene opp?

Planlegging, forventningsavklaring og trening

- Jo bedre forberedt vi er, jo mer kontroll vil vi føle
(Ripley, 2008: The Unthinkable: Who survives when disaster strikes - and why)
- Déjà vu - dette har jeg opplevd før

Respons

- Klamre seg til planen eller tilpasning av innsatsen til den aktuelle situasjonen
- Alt vil ikke gå på skinner!
- Beslutningstaking under usikkerhet
- Planlegging og krisehåndtering: to forskjellige aktiviteter

Hvordan er samfunnet i stand til operativt å håndtere større uønskede hendelser med behov for samarbeid på tvers av etater?

- Vi er gode!
- Lite erfaring med de største hendelsene
- Beredskapsdekning - Norge er et langstrakt land
- Mangelfull forventningsavklaring mellom aktører
- Vanskelig å prioritere øvelser i en travel hverdag
- Læringspotensial ifm evaluering av øvelser og gransking etter hendelser → følges dette opp?

Planlegge for det tenkelige eller også for det utenkelige?

Hvor stor deltagelse/
antall interessenter? -
på et "styrbart" nivå!

Hva er
beredskap?

Beredskapens ytelseskrav ihht:
-det vi kan klare (økonomisk)
-behovene

Beredskap: Fag versus politikk

Er øvelsene relevante - sikrer
de samvirke?

Når har vi nok informasjon?

Er flaks en relevant faktor?

Godt nok samvirke
på tvers av etater?

Hva er god nok
beredskap?

Uønsket hendelse:

- Ulykke
- Krise
- katastrofe

Balansere beredskap
mot økonomi

Hvem er de relevante
beredskapsaktører?

Spørsmål?

Bjørn Ivar Kruke

bjorn.i.kruke@uis.no

Professor, Risikostyring og samfunnssikkerhet

Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet

Universitetet i Stavanger